

GENÇ MÜTEFEKKİRLER DERGİSİ

JOURNAL OF YOUNG INTELLECTUALS

e-ISSN: 2718-000X

Yıl: 5, Cilt: 5, Sayı: 3

Eylül-2024

KİTAP İNCELEMESİ

Sosyal Bilgiler Öğretiminde Sevgi Eğitimi

İksad yayınevi, 2024 , 116 s.

Ali Ekber GÜLERSOY ve Uzman Gönül YILDIRIM

YAZAR

Ayşenur KOÇAK,

Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri

aysenurkocak.tr@gmail.com

ORCID: 0009-0000-0029-1782

<http://doi.org/10.5281/zenodo.13830726>

Yayın Bilgisi

Yayın Türü: Kitap İncelemesi

Makale Geliş Tarihi: 22.06.2024

Makale Kabul Tarihi: 02.08.2024

Sayfa Aralığı: 875-885

ÖZET

İnsan robot veya makine olmadığı için küreselleşen ve makineleşen dünyaya uyumda fiziksel ve ruhsal sorunlar yaşayabilmektedir. İnsanlar maddi bakımdan gelişmekte manevi huzursuzluklarını ve sorunlarına ise devletler çözüm aramaktadır. Dünya ve toplumdaki yaşanan değişimlere uyum konusunda hem çocuklar hem de karakter eğitimi tamamlanmamış gençler sorun yaşamaktadırlar. Devletler geçmiş milli değerlerini ve evrensel değerleri bireylere kazandırmaya çalışmaktadırlar. Okullardaki eğitim öğretim ile devletler değerleri aktarmakta ve Türkiye'de de 2004'te sosyal bilgiler fen bilimleri din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde ve benzeri derslerde değerleri yer vermişlerdir değer aktarımında aile çevre ve okul etkilidir. Değer Temelli yaklaşımı olan sosyal bilgilerin değerlerin aktarılmasında hem Türkiye'de hem de dünyada önemli bir yeri vardır. 2017 yılında 10 kökler ders müfredatında yerini almış bunlar adalet dostluk dürüstlük özdenetim sabır saygı sevgi sorumluluk vatanseverlik ve yardımseverliktir (MEB 2017, s.7) ortalığı güzelleştiren ve öğrenilecek bir duygu olan sevgiye eğitimde de önem verilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada manevi eksiklikte ruhsal sıkıntılı birey ve toplumların sorunlarının çözümünde eğitim öğretimin de görevleri olduğu bu konuda da sosyal bilgiler dersinin hem yaşamı konu edinmesi hem de değer aktarımında rol oynaması nedeniyle bu alanlarda yapılan çalışmaların bir kitapta toplanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değer, Kök Değer, Sosyal Bilgiler, Sevgi, Yaklaşımlar.

ABSTRACT

Since humans are not robots or machines, they may experience physical and psychological problems in adapting to the globalizing and mechanizing world. People are developing financially and states are looking for solutions to their spiritual unrest and problems. Both children and young people whose character education has not been completed have problems in adapting to the changes in the world and society. States are trying to impart past national values and universal values to individuals. States transmit values through education and training in schools, and in Turkey, in 2004, they included values in social studies, science, religious culture and ethics courses and similar courses. Family, environment and school are effective in the transmission of values. Social studies,

which has a Value-Based approach, has an important place in transferring values both in Turkey and in the world. In 2017, 10 roots took their place in the course curriculum: justice, friendship, honesty, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism and helpfulness (MEB 2017, p. 7). Love, which beautifies the environment and is a feeling to be learned, should also be given importance in education. In this study, it is aimed to collect the studies carried out in these areas in a book, as education and training also have duties in solving the problems of spiritually deficient and psychologically distressed individuals and societies, and since the social studies course deals with life and plays a role in the transfer of values..

Key Words: Value, Root Value, Social Studies, Love, Approaches.

KİTAP HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Prof. Dr. Ali Ekber GÜLERSOY ve Uzman Gönül YILDIRIM tarafından kaleme alınan Sosyal Bilgiler Öğretiminde Sevgi Eğitimi adlı bu eserin içeriği sekiz bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde teknoloji ile insan yaşamındaki değişimlerden olumlu ve olumsuzluklara değinilmiştir ve insanda iki yönlü gelişmenin sağlanması gerektiği sadece maddi değil manevi anlamda ruhsal yönde gelişmenin gerekliliğine ifadelerde yer verilmiştir. Değerlerin önemi ve on kök değer (Adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, ve yardım severlik) öğretiminde kapsayıcılığa sahip olan sosyal bilgiler dersinin ne kadar stratejik bir noktaya sahip olduğu anlatılmıştır. Sosyal bilgilerin konusunun toplum olması dolayısıyla da değerlerin öğretilmesinde önemlidir. Eğitimin amaçlarından biri de bireye değerleri bilgi becerileri kazandırarak topluma uyumunu kolaylaştırmaktır bu noktada değerlerin kazandırılmasında eğitimde özellikle sevgi değerinde sosyal bilgiler programı ve ders kitaplarındaki yeri incelenmiş ve çözüm önerileri sunulmuştur. Sevginin insanlarda bir ihtiyaç olduğu ve sevginin olumsuzlukları olumluya çevirdiği, sevgi ile yaklaşıldığında iyiliğin ortaya çıktığını ele alan yazarlarımız sevginin eğitimde de önemli bir yerinin olduğunu ancak sevgi ile yaklaşan bir öğretmenin öğrenciyi en iyi şekilde anlayabileceğini söyler. Değer eğitiminde bileşenlerin olduğunu ve her bir bileşenin bu konudaki rolünü de açıklayarak değer eğitimi bileşenleri aile, okul, çevre ve öğretmen olarak belirtmiştir.

ESERİN TANITIMI

Prof. Dr. Ali Ekber GÜLERSOY ve Uzman Gönül YILDIRIM sosyal bilgiler ve değerler üzerine genişçe yer vererek hazırladıkları çalışmalarında değerler ile topluma uyum sağlandığını değerlerin öğretiminin önemli olduğunu bireyin değer uyumunda bir sıkıntı olduğunda yalnızlaşma durumunda mutsuz olacağını ve aitlik konusunda sıkıntıların doğacağını ifade etmiş ve kök değerlerin öğretiminde rollerden üzere düşülen her ne ise bunların yapılması gerektiği anlatılmıştır. Eğitimde akademik açıdan gelişen çocuklara dersler aracılığıyla da kök değerlerin benimsetilmesi gerektiği, kök değerlerin daha da artırılması konusunda tavsiyelerde bulunmuşlardır. Farklı disiplinlere ait bilgileri içeren sosyal bilgiler dersinin de değer öğretiminde daha çok faydalınılması gerektiği vurgulanmıştır.

Sosyal Bilgiler Eğitimi adlı ilk bölümde Prof. Dr. Ali Ekber GÜLERSOY ve Uzman Gönül YILDIRIM İnsanın sosyal ve toplumsal bir varlık olduğundan ve bunun için de topluma uyumu gerektiğinden bahseder. Topluma uyumu eğitimde sosyal bilgiler dersi ile de sağlandığını açıklar. Sosyal bilgilerin içerdiği derslerin olduğunu ve bu kapsayıcılığundan dolayı farklı kişilere ayrı anlamlar ifade edebildiğini sosyal bilgilerin tek tanımının olmadığını da kitabında verdiği farklı tanım örnekleriyle de kanıtlamaya çalışır. Bunlardan en bilindik olanı Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) sosyal bilgileri; “ Bireyin toplum hayatı içerisinde var oluşunu kabullenmesine yardımcı olmak amacıyla sosyal bilimleri (coğrafya, tarih, sosyoloji, felsefe, ekonomi, antropoloji, psikoloji, siyaset, vb.) içeren, öğrenme alanlarını ünite veya tema altında birleştiren, insanın sosyal ve fiziki çevresiyle etkileşimini geçmiş ve gelecek bağlamında incelemek üzere oluşturulmuş bir derstir” şeklinde tanımlamıştır. (MEB, 2018, s.10) tanımına da yazarlarımız kitabında yer vermektedir. Sosyal bilgiler ezberden ötedir, insan olay ve yer oluşumu ile insanlar arası ilişki ve bu ilişkilerdeki cevapları anlamaktadır. Sosyal bilgiler eğitiminin tarihsel gelişimine de bu bölümde yer verilerek dünyada sosyal bilgiler eğitiminin tarihsel gelişiminde sosyal bilgiler kavramını Thomas Jess Jones’ın çıkardığına ve Amerika’ da kullanılmaya başlandığından bahsedilmiş, sosyal bilgiler alanının gelişiminde etkili 18. yy eğitimindeki gelişmeler ve yenilikler, sanayi inkılabı toplumsal alandaki hızla değişme, Fransız ihtilali ile yayılan milliyetçilik, tarihsel değişim ile sosyal bilimlerdeki dönüşüm ve gelişmeler olarak bu 4 olay olduğu sıralanmıştır. Türkiye’de sosyal bilgiler eğitiminin tarihsel gelişimine de yer verilmiştir. Eski Türklerde

ve Osmanlı devleti zamanında da sosyal bilgiler eğitimi vardı ve toplumsal değerlerin dini inançlar ile verildiği bir sistem dahilinde yürütüldüğü görülmüştür. Tarih, coğrafya, yurttaşlık bilgisi gibi farklı disiplinler sosyal bilgilerin kapsayıcılığında değerlendirilmiş ve programlarda yer verilmiştir. Türkiye’deki sosyal bilgiler dersinin ortaya çıkışının eskiye dayandığı John Dewey 1924 yılında Türkiye ziyaretinden sonra Türkiye’de sosyal bilgiler eğitiminin ABD odaklı bir gelişim gösterdiğinin bilindiği dile getirilmiştir. 1968 programı Cumhuriyet tarihinde ki en uzun ömürlü ilkököl programıdır. 2000’li yıllardan sonra yapılandırmacı anlayışla 2005 tarihli sosyal bilgiler programı hazırlanmıştır. 2018 yılında da uygulamaya başlamıştır daha sonra ise 2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren bir revizyon daha gerçekleştirilmiştir.

Sosyal Bilgiler Öğretimi adlı ikinci bölümde öğretimin eğitimin bir parçası olduğuna dikkat çekilmiştir. Sosyal bilgilerin bilgi kazandırma, düşündürme, toplumsal sorunlarla ilgilenmeyi sağlama amacının olduğu ve sosyal bilgiler programının güncellenerek eğitimin etkililiğinin artırıldığı yeni yaklaşımların eklenmeye devam ettiğini 20. yüzyılın başlarından beri farklı anlayışların var olduğunu söyleyerek “Vatandaşlık Aktarımı Olarak Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilim Olarak Sosyal Bilgiler, Yansıtıcı Araştırma Olarak Sosyal Bilgiler” öğretim yaklaşımlarını ele alır.

Değer Nedir ? adlı üçüncü bölümde eğitim felsefecilerinin ve bir döneme kadar da filozofların değerlerle ilgilendiğine vurgu yapan yazarlarımız küreselleşmeyle değer kavramının etrafında toplanmanın ve ortak bir noktada buluşmanın ne kadar önemli olduğunu açıklamıştır. Tek tanımı olmayan değer kavramı farklı tanımlara da yer verilerek çeşitliliği örneklerle artırmıştır. Bir arada yaşama aracı olarak görülen değer toplumda normlar gibi görüldüğü ve uyumlu hareketi sağladığı, her bir değerlerin insanlarda da farklı farklı önemlerinin olduğu, ortak paydada insanları birleştirdiği vb. özelliklerini ele alarak değerlerin öğretilmesinde kolaylık sunan değer sınıflamalarını şöyle sıralamıştır; kişileri kişilik tiplerine göre ayıran ve 6 değer (bilimsel değer, estetik değer, siyasi değer, sosyal değer, ekonomik değer, dini değer) tipinden birine dahil eden Spranger değer sınıflaması, değerleri amaç ve araç şeklinde ikiye ayıran Rokeach değer sınıflaması, teoriye dayalı değerleri ölçmede kullanılan ve araştırmada 2 değer ögesi listesi sunan Schwartz sınıflaması’dır. Değer eğitimi ve öğretimi yaklaşımlarında değerlerin kazandırılmasındaki sorumluluğu aile ve okulu kapsayacak şekilde açıklamaya

çalışır. Değer öğretiminde doğrudan, akıl yürütme, sorgulama ve yansıtıcı düşünme sürecine ağırlık vererek değer kazanımı sağlamaya çalışan yaklaşımlardan en çok kullanılanları 1907’de geliştirilmiş ve açıkça söylenen değerleri öğrencilerin içselleştirmesi ve geliştirmesini amaçlayan “Telkin yoluyla öğrenme”, öğrencilerin öz-yönetimli bir şekilde değer ve inançlarını belirlemelerini içeren “Değerleri açıklama yaklaşımı”, öğrencilerin davranış ve düşüncelerinde net olmalarına yardımcı olmak için tasarlanmış “Değer analizi yaklaşımı”, farklı yaklaşımları bir arada kullanan öğrencilerde karakter gelişimini ve ahlaki değerleri benimsemelerini destekleyen” Bütüncül yaklaşım” olarak en bilindik 4 yaklaşım üzerinden açıklar.

Değerler Eğitimi ve Sosyal Bilgiler adlı dördüncü bölümde değerler eğitimi; uluslararası düzeyde eğitim sistemleri tarafından kullanıldığından ve çeşitli isimlerinin olduğundan yazarlarımız bahsetmiş ayrıca toplumsal sorumlulukta bilinçlenmeyi sağladığı ve öğrencilerde de karakteri teşvikte önemli bir yerinin olduğunu da söylemiştir. Eğitimin kişileri bütün yönleriyle geliştirdiği ve doğal olarak değerlerden de ayırıştırılamayacağını belirterek değer eğitiminin amacının da değerleri tanımlama, anlama, uygulama da yardımcı olma olduğunu söylemiştir. Yazarlarımız aile, okul, öğretmen ve çevresel faktörleri de değerler eğitiminin bileşenlerinden kabul eder ve değer eğitiminde bu faktörlerin rollerini açıklar. Değerler eğitiminde karşılaşılan problemlerin olduğunu ve bu problemlerin neler olduğunu şu şekilde dile getirir; birinci neden değerler ile ilgili konularda farklı yaklaşım ve görüşlerin olması değerlerde çalışmaya yapmayı ve değerler eğitiminin kazandırılmasında fikir birliğine varılmasını zorlaştırmaktadır. İkinci neden eğitimde değerlerin önemindeki farkındalık eksikliği, üçüncü neden hangi değerlerin öğretileceğinde toplumdaki çatışmalar... Diğer örnek problemler ise şöyledir: ailenin bilinçsiz olması, sosyal çevre, aile okul uyumu, ekonomik nedenler, okulun sosya-kültürel yapısı, değerlerin teoriden pratiğe çevrilememesi, davranışa yansımamasıdır. Yine bu bölümde ele alınmış önemli unsurlardan biri de değerler eğitimi ve sosyal bilgiler konusudur. Sosyal bilgiler dersi değer temellidir. Sosyal bilgiler dersi farklı disiplinleri (tarih, coğrafya, sosyoloji, ekonomi) bir arada toplaması öğrencilerde bakış açısını geniş tutmalarını sağladığı ve farklı disiplinlerin değerleri anlamada da öğrencilere yardımcı olduğundan bahseder. Sosyal bilgiler dersi konu anlatımlarında bilgiyi verirken değerlerin öğretimini de sağlamaktadır. Değerler eğitimi ile sosyal bilgiler programı arasında ilişki olduğundan sosyal bilgiler programında değerler eğitiminin de yer alması

gerektiğini söyler ve aralarındaki ilişkiye şöyle açıklık getirir; sosyal bilgiler programı toplumda nasıl yer alınacağını öğretirken değerler eğitimi de bireyin topluma uyumda doğru ve olumlu davranış sergilemesine yardımcı olur. Sosyal bilgiler programında yıllara göre yaptığı karşılaştırmalarda 2018 yılında sosyal bilgiler öğretim programında kök değer anlayışı varken 2018 -2023 yılında programda değer öğretiminde bir özel öğrenme alanı belirtilmediği ve değerlerin öğretimi programın her birimine yayıldığı konusuna dikkat çekmiştir. Ders programlarında normların da aktarıldığı açıkça belirtilirken yine yıllara göre yaptığı karşılaştırmalarda 2005-2006 yıllarında yapılandırmacı yaklaşımla öğrenci ders ve çalışma kitabı ile öğretmen kılavuz kitabının olduğu 2018 yılından sonra eğitimden çalışma kitabı ve kılavuz kitaplarının kaldırılarak ders kitaplarına ilgi ve önem arttığı bulgularına varmıştır. Ders kitaplarıyla öğrencilerin farklı değerleri anlaması kolaylaşır ve değerleri içselleştirmesi sağlanır. 2018-2023 sosyal programında da 10 kök değere (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardım severlik) yer verilmiş ve sevgi değerinin önemine vurgu yapılmış diğer değerlerin merkezi olduğu savunulmuştur.

Sevgi Nedir? adlı beşinci bölümde aşk üzerine araştırmaların olduğu fakat aile, arkadaş, insanlık sevgisi vb. konularda araştırmaların yeterli olmadığına vurgu yapılmıştır. Sevginin dini geleneğin merkezinde yer aldığı düşünür, felsefe ve düşünceye de konu olduğu ayrıca sevginin tasavvufi anlayışında merkezi olduğu ele alınmıştır. Sevginin ortak bir tanımı yoktur, sevgi teriminin anlaşılabilir olma yönü bulunmaktadır. Sevginin özelliklerinden üretken eylemi teşvik ettiği, sürekli ilerlediği, beklentisiz olduğu, bağları güçlendirdiği, insanları da birbirine bağladığı doğal halinin genişleme ve büyüme durumu olduğuna kanıtlayıcı tanım ve örneklere yer vermiştir. Sevgiden korkulup sevgiye karşı kör ve sağır davranıldığına da bilindiğinden bahsedilmiştir. Sevginin özü olarak da başkasının iyiliğinden zevk alma, etkili onaylama, özen gösterme hususları sayılmıştır. Erdem en yüksek biçimi olan sınırsız sevgi, sevgiyi herkese kalıcı ve sürekli olarak yayar. Yunus Emre'ye göre de insan Tanrıdan gelen bir özdür, diğer insanlara sevgi ile yaklaşılmalıdır ve sevgi eylemlerin başlangıcıdır. Sevginin üç bileşeni duygular, bilgi ve beceriler ve eylemler olarak kabul edilir. Sevgi uygulanabilir ve öğrenilebilir olarak görülmüştür. Sevgi bağlantılı duyguların iyiliği ürettiği vurgulanmıştır. Sevgi davranışlarda somutlaşır, değer katar ve kabul edici sevilme ihtiyacının da evrensel bir ihtiyaç olduğu bu bölümde açıklanmıştır. Sevgi sadece bir şeye odaklanan duygu olarak

birakılmayıp geniş bir tutum ve karakter yönelimi olarak ele alınmıştır. Sevgi çok yönlü kavramdır. Sevginin herkese yönelik olması sevilen nesneye bağlı çeşitli sevgi biçimleri doğmuştur, türleri ve alt türleri de bulunmaktadır. Sevgi türlerinden önemli olan birkaç tanesi şöyle sıralanmıştır; insanlara duyulan sevgiye “ İnsan sevgisi” denir. İnsanlar sosyal varlıklardır, doğal olarak sosyal etkileşime de ihtiyaçları vardır, insanlar arası ilişkilerde de sevgi önemlidir. Hayvanlara karşı duyulan sevgi gibi olumlu hislere “hayvan sevgisi” denir. İnsan- hayvan ilişkisi en eski ilişkilerdendir. Hayvan sevgisi ile doğaya ve hayvanlara karşı duyarlı olunur ve sorumlu davranılır. İnsanlar hayvan haklarına dikkat etmelidir hayvan sevgisi hayvanların yaşamının önemini vurgulamaktadır. İnsan da dahil tüm canlı varlıklar değerlidir, hayvanların asli değeri sadece insan ihtiyaçları için kaynak değil kendi türleriyle doğal ortamlarında yaşayabilmeleri anlamına gelir. Doğal ortamlarında yaşayamayan hayvanların uzun vadede yok olabileceği de vurgulanmıştır. Doğa, doğal dünyadır ve doğal çevredir. İnsan, hayvan bitki ... doğanın parçalarıdır. İklim, hava, su, toprak ve doğal kaynaklar da doğanın bileşenleridir. Doğal yaşamı korumamız gerektiği konusunda uyarıda bulunulmuş, bitki hayvan ve insanların yaşamlarını sağlıklı olarak devam ettirebilmesi için doğanın korunmasına gerektiğine dikkat çekilmiştir. Doğal çevreye zarar doğal dengeleri de bozabilir. Çözüm önerileri olarak da çevre bilinci artırılmalı, duyarlılık geliştirilmeli, okullarda da çevre eğitimi arttırılmalı, öğrencilere doğal ortamda öğrenme fırsatı sağlanmalı ve öğrencilerin farklı ülkelerdeki sorunları öğrenmesi ve bağlantı kurmasının da faydalı olacağı dile getirilmiştir. Kardeş sevgisi eski ve temel bir sevgidir. Sadece kan bağı olan insanlarla değil aynı zamanda tüm insanlıkla birlik olma bütünleşme hakimdir. İnsanlar toplumda sürekli etkileşim halindedir, arkadaşlık ilişkileri de bunlardan biridir ve arkadaşlık sevgisi de arkadaşlığın temeli olduğu savunulmuştur. Birbirini olduğu gibi kabul etme paylaşma vardır arkadaşlıkta. Tanrı sevgisi şöyle tanımlanmıştır; inanç sistemleri içinde Tanrıya duyulan sevgi ve saygıdır. Bu sevgi düşünseldir, manevi yaşamda önemlidir. Dinlere göre sevginin ifadesi de farklıdır. Aile sevgisinde ise şunlara değinilmiştir; aile ortamıyla sosyal çevre de başlar, toplumsal ilişkilerin öğrenilmesinde aile ortamı temeli atar. Sevgi ailede başlar ve aile bağı sevgi oluşturur. Duygusal ve sosyal gelişimi aile içindeki sevgi etkiler, anne babanın aile içindeki yaklaşımları sağlıklı bireyler yetişmesinde etken rol oynar. Ailedeki sevgi çocuklarda da güven duygusunu olumlu yönde geliştirir. Vatan sevgisinde ise vatanın

tanımlarına yer verilmiş vatan sevgisinin önemi açıklanmıştır. Vatan, kök saldıığımız kimlik ve kültürümüzü inşa ettiğimiz topraklardır, vatan sevgisi sadece toprağa sevgi duymak değil toplumumuz gelişimi ile ülkemizin de gelişimi önemsenmeli refahı düşünülmelidir. Sevgi değerinden ve öneminden de bahsederken toplumsal önemi ve bireysel önemi de etkileriyle genişçe ele alınmıştır. Sevmek yaşamak demektir ve sevmek yoğun iletişim biçimidir. Sevgi içsel olmakla birlikte nefreti de yenen bir duygu olduğu ifade edilmiştir. Sevgi her ne kadar güçsüzlük olarak görülse de aslında sevgi gücün kendisidir. Sevgi erdemleri de doğurur. Sevgi ihtiyaç olduğu için karşılanmamasında acı hissedilir. Temel duyguların yüz ifadeleri de evrensel niteliktedir. Sevgi ile insanlar iyileşir ve dönüşürler. Toplumdaki zorluklar insanda düşünme gücünü ilerletir. Değer yargıların zayıflaması durumu kişilerde topluma uyumu da olumsuz etkileyebilir. Bugün insan ne hissettiğini bilemeyecek durumdadır ve insanlarda teknoloji bağımlılığı söz konusudur, gelişim için de ülkelere sürüklenme vardır. Sevgi ve erdemli yaklaşımlar kişilerde de toplumda da onurlu yaşamı destekler. Sevgi barış içinde yaşamaya katkı sunar.

Sevgi Eğitimi adlı altıncı bölümde eğitim sürecinde öğrenciyi pozitif yönde değiştirme vardır ve gelecek vaat eden bir çabadır. Eğitimin amacında akademik başarı ile çocukları duyuşsal yönden destekleme ve değerleri de vurgulama vardır. Eğitimde sevgiyi işe koşma sevgi eğitimi olarak nitelendirilmiştir. İnsanın doğasının eğitilmesi için insanlığı sevgiyi anlaması konusunda eğitilmesi gerektiğinden bahsedilmiştir. Sevgi eğitiminde eğitim süresince sevginin temel ilke olduğuna, sevgi eğitimi ile hoşgörüyeye sahip insanların yetiştirildiğine vurgu yapılır. Pedagojik sevgi öğrencide güçlü yönü çıkarmaya çalışır. İyi insan yetiştirmek isteniyorsa sevgiye önem verilmesi gerekir denir. Sevgi bilgi aramada güç verir, öğretmen ve öğrenciyi sevgi birleştirdiği ele alınmış ve sevginin gücü dile getirilmiştir. En çok sevgiye ihtiyacın olduğu ve eğitimin temel unsurunun sevgi olduğu açıkça ifade edilmiştir. Sevgi eğitiminde aile ve okulun önemsenmesine dikkat çekilmiş ve bu konuda şu bilgilere yer verilmiştir. Çocuğu teşvik etmek geliştirir, ilerletir. Olumlu ya da olumsuz ne olursa olsun çocuğa evde sevildiği hissettirilmelidir çünkü güven, istenme ve takdir edilme duyguları bu yolla gelişir çocuklarda. Çocuğa olan sevgiyi hissettirmeme ile bu durumun olumsuzluk durumuna karşılık olduğu ortaya konulmamalıdır. Çocukta olumsuz bir durum varsa doğruya yönlendirme yapılmalıdır. Ayrıca okul ortamında da öğrencilerde sevgiyle sosyal ve duyuşsal gelişime destek

olunur. Sevginin eğitimdeki öneminde farkındalıklar artık vardır. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde sevginin kendini gerçekleştirmede ki önemi ile de bu görüşü kuvvetlendirmiştir. Sevgi dolu öğretmen öğrencinin kişisel durumunu göz önünde bulundurur kısacası sevgi, okul ve aile ortamında önemli bir unsurdur diyerek bu konuya açıklık getirir.

Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Sevgi Eğitimi İlişkisi adlı yedinci bölümde 2023 yılı sosyal bilgiler dersi öğretim programı ve sevgi değeri ve eğitimi bu bölümde ele alınmış ve temel değerlerden olan sevgi değerinin ortaokullarda programlardaki ve ders kitaplarındaki durumu incelenmiş bu konuya genişçe yer verilmiştir. Amaç ve uygulamaların eğitimde var olduğu, eğitimin sistematik olduğu, eğitim başlamadan amaçların belirlendiği ve planlandığı anlatılmıştır. Sosyal bilgiler dersinin bazı duyuşsal hedefleri şöyle sıralanmıştır; inançları ve düşünceleri anlama, iş birliği uyumu, barışın önemini anlama, eleştiriye açıklık, bağımsızlığın önemini benimseme, sorumluluk bilme, ulus yararına ve toplum yararına çalışma. Toplumun geleceği değerleri benimseyen insanlara bağlıdır. Eğitim sistemi değerleri benimseme, ahlaki karar alma ve değeri davranışa dönüştürme amacı taşır. Eğitim sisteminin hedefinde akademik başarıyla birlikte değerlere sahip birey yetiştirme de vardır. Öğretim programları eğitim sistemlerinin hedeflerine ulaşmada onlara hizmet etmek için vardır. Sosyal bilgiler programı ve ders kitapları kök değerleri vermekle birlikte yerine göre alt değerlerle de verir ve programda sevgi türleri ile alt unsurlarına ilişkin grafikler bu bölümde sunularak sevgi ve alt unsurlar arasındaki ilişkiyi ve programlarda ve ders kitaplarında hangi alt unsurlara yer verildiğini grafiklerle görsellerde netleştirmiştir. Ders kitapları rehber görevi görür ve öğretim programının parçalarındandır. Sosyal bilgiler dersi farklı disiplinlerin bilgilerini içerir burada sosyal bilgiler dersinin kapsayıcılığından söz edildiğini de görmekteyiz. Sevgi türlerinde grafikler incelendiğinde ortaokul 5, 6 ve 7. sınıf ders kitaplarında hangi sevgi türünün ve alt unsurunun öne çıkarıldığı gösterilmiştir. Sosyal bilgiler öğretiminde sevgi eğitimine yönelik örnek bir ders planı da bu bölümde sunulmuştur. Örnek planda kazanım, değer ve beceriler, yöntem-teknikler, kullanılan araç gereçler, öğrenme öğretme etkinliklerine yer verilmiş ve ölçme değerlendirme kısmıyla da ne kadarını öğrendiklerinin eksikliğinin tamamlanması açısından test edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Sosyal bilgiler sevgi eğitimine yönelik bir ders etkinliğinde verilen örneklerle ana düşüncenin sorulması, şema ve tabloların doldurulmasının istenmesi, düşünce ve hayal gücünün geliştirilmesine

yönelik olarak verilen kelimelerle hikaye oluşturulmasıyla yapılacak etkinliklere yol gösterilmiştir. Öğretim yöntem ve teknikleri anlamayı etkilediği için sosyal bilgiler öğretiminde sevgi eğitimi kapsamında kullanılabilirliği olan öğretim yöntem ve teknikleri sunuş, soru cevap, tartışma, örnek olay, drama ve rol oynama iş birliğine dayalı öğrenme yöntemi ile beyin fırtınası, 6 şapka, istasyon, konuşma halkası, kavrama haritası olarak açıklanmıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler adlı sekizinci bölümde dönemlere göre farklı ifade edilse de sevginin evrenseldir ve karmaşık bir duygudur. İnsanlarda sevgi farklı anlamlar ifade etmektedir. Sevgi iç dünyada da çevreyle ilişkilerde de önemli bir yere sahiptir. Doğamızda sevgi bulunmaktadır ve bizler için sevgi önemlidir. Sevgi soyuttur. Bilimselliği kaybetme endişesinden dolayı bu soyut kavram araştırmalarda hak ettiği yeri yeterince bulamamıştır. Sevgi varoluşun merkezidir. Önerilerde ise sevgi eğitiminin toplumda da önemini bilinmesine yönelik tavsiyelerde bulunulmuştur. Öğretim programlarında kazanımlarda sevgi değeri ifadeleri yer almalı ve ders kitabında da bu sevgi değeri ifadelerine net olarak yer verilmeli (5, 6, ve 7. sınıflarda), sevgi değeri içeren metinler artırılmalı (5, 6 ve 7. sınıflarda) ve kitaplarda bir ünite olarak yer verilmeli (5, 6, ve 7. sınıflarda), sevgi eğitiminde öğretmenler de hizmet içi eğitime alınmalı, etkinlik ve uygulamalarda sevgi değeri fazlaca yer tutmalı, sevgi eğitiminde disiplinler arası bir çalışma olmalı, seçmeli ders olarak ortaokullar ve eğitim fakültelerinde de yerini almalı, eğitime öğretmen kılavuz kitabı geri getirilmeli, toplumsal farkındalıkta artış için sadece aile veya öğretmene değil idarecilere de sevgi eğitimi verilmeli.